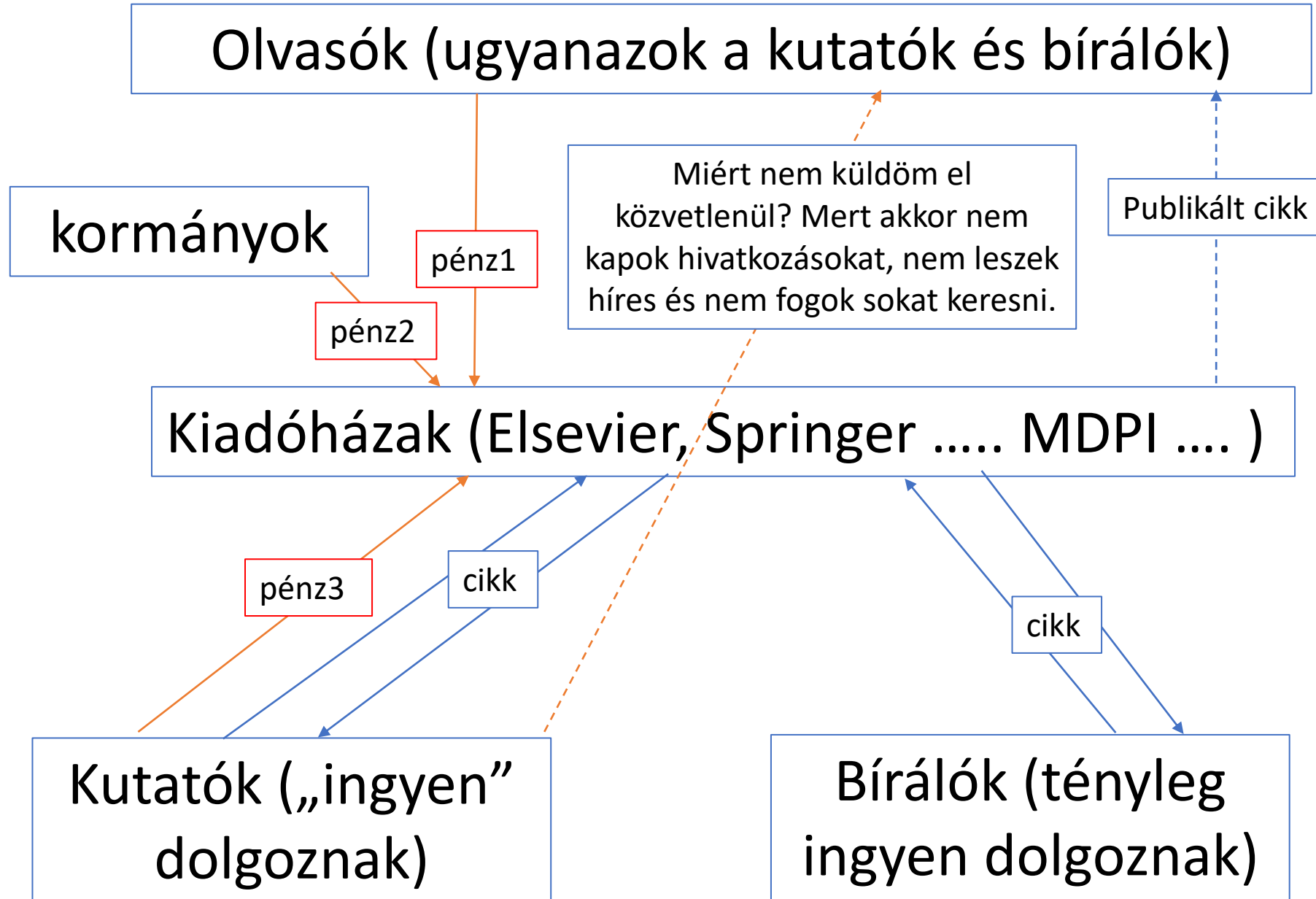

4/2.rész (2021. október 28)

Az új tudás megosztása másokkal (2. rész)

4g. A publikálás lehetséges finanszírozási formái („ingyen-cikk nincs”)

4h. Az út a „nyílt hozzáférés”-hez (open access, OA)

https://en.wikipedia.org/wiki/Piled_Higher_and_Deeper

A felháborodás oka: a szerzőknek nem fizetnek, a bírálóknak nem fizetnek, de a folyóiratokért fizetni kell. Na ne má Pláne úgy, hogy a nagy kiadóházak állítólag extra profittal dolgoznak (részben azért, mert a kormány-tárgyalóknak fizetett kenőpénzek nem elszámolható költségek).

Szép gondolat, de szűk látókörű. A minőségi folyóiratkiadásnak ugyanis költsége van: minőségi főszerkesztő, asszisztens, szerkesztők, nyomtatás, elektronikus tárhely, szoftverek. Ezt naív felindulásból évtizedekig (pláne évszázadokig) egyforma (sőt, növekvő) színvonalon csinálni nem lehet.

Volt bojkott és minden... aztán persze jött a kiegyezés, részben pozitív elemekkel (pl. veszel egy folyóiratcsomagot, de ezzel egyben **OA licenst** is veszel az országod kutatói által publikálandó cikkekre, ami addig működik, amíg a kvóta el nem fogy (pl. 2020 októbere Springer) – lásd pl: <https://www.elsevier.com/about/policies/open-access-licenses>

Ha az állam nem akar milliárdokért folyóiratcsomagokat venni, akkor fizessenek a szerzők az OA-ért: „gold open access” (APC = Article Processing Charge). Ez kb. 1000 – 2000 USD / EUR / CHF. Ezt jellemzően nem zsebből fizetjük, hanem a projektekből. Az OA cikkeket ráadásul statisztikailag gyakrabban hivatkozzák.

Ez eddig szép, de ez kétségessé teszi a publikációk minőségét (hiszen kvázi megvásároljuk és nem megdolgozunk érte), másrészt megnyitott egy piaci rést: lásd ragadozó folyóiratok.

4i. Egy megjelenés alatt álló cikkel kapcsolatos levelezés a kiadóval

Total payment due

Price (excluding taxes) **EUR 2,900.00**
Institutional Agreement Discount **-EUR 2,900.00**
To pay (on validation) EUR 0.00*

*If your institution does not approve paying the APC, you will receive an invoice for the APC of **EUR 2,900.00** (ex. VAT). You then have the option to either pay the APC invoice or publish your article free of charge under the subscription model. To publish your article under the subscription model, [contact Researcher Support](#) within two weeks of the invoice date. Elsevier will send the invoice to the email address you have provided on your author profile.

Dear Dr George Kaptay,

We are pleased to confirm that Beata Szabone Kovacs of University of Miskolc approved the funding of the Article Publishing Charge for Complex Avrami kinetics of TiB₂ transformation into TiB whiskers during sintering of Ti -TiB₂ nanocomposites, Article Reference Number (PII) S0925838821038524.

No further action is required from you. Kind regards. Researcher Support

4j. A ragadozó (predator) folyóiratok

Csak a profit érdekli őket, a tudomány nem. OK, de ezt honnan lehet tudni?

Túl gyors publikálás (na végre) – tehát nincsen megfelelő bíráló? Vagy mégis van, de begyorsítva? Ez kívülről honnan látszik? Csak onnan, ha megnézzük, mi jelenik meg, de kinek van erre ideje?

Túl alacsony APC (100 – 200 USD az 1.000 – 2.000 USD helyett). Ja, hogy ezzel le lehet bukni? Akkor mi is 1.000 – 2.000 USD-t kérünk (hehe).

Feketelisták – majd innen perek, a jogászok megint jól jártak, a feketelisták megszűntek. Amit sejteni lehet: MDPI (Svájc), BioMed Central (UK), Frontiers Media (Svájc), Hindawi (USA), Public Library of Sci (USA).

Beall, J. (2015) 'Predatory Journals and the Breakdown of Research Cultures', Information Development, 31: 473–6.

Beall, J. (2016) 'Dangerous Predatory Publishers Threaten Medical Research', Journal of Korean Medical Science, 31: 1511–3.

Beall, J. (2017) 'What I Learned from Predatory Publishers', Biochimica Medica, 27: 273–8.

Minőségileg szelektáló adatbankok (WoS és Scopus)? Elvileg működik, de gyakorlatilag nem.

BME – MTA reakciója: tiltsuk ki őket (pl. MDPI), vagy legalábbis negligáljuk az így elért eredményeket (pl. az MTA doktori habitusvizsgálat során). Ez azt jelenti, hogy felül fogjuk bírálni a Scopus – WoS minőségbiztosítását? Innen Miskolcra? Milyen alapon? Az ügy zavaros.....

Tanács: tartózkodjunk ettől. Ígéret: én a Scopus-WoS értékítélethez fogok ragaszkodni.

4k. A legjobb folyóiratok kiválasztása a cikkünkhöz

Ne egy folyóiratot, hanem minimum 5-öt válasszunk ki és azokat rakjuk is sorba megjelenési sorrendben (kívánságlista)

1. Folyóiratlista tematika szerint (lásd a saját hivatkozási jegyzékedet!)
2. Preferáld a nagy kiadóházakat (Elsevier és Springer),
3. Preferáld azokat a kiadókat, ahová a magyar kormány licenszet vásárolt a nyílt hozzáférésre (Elsevier, Springer), ezt ellenőrizd le a könyvtárban.
4. Kerüld el a ragadozó folyóiratokat (ne ott publikálj, ahová hívnak).
5. Állítsd sorrendbe a folyóiratokat SJR, vagy IF szerint.

Instrukció: Elsőre a legjobb folyóiratba add le a cikkedet, majd ha onnan elutasítanak, még aznap add le a másodikba, stb... Csak így biztosíthatod, hogy mindig „a világ legjobb folyóiratában” publikálsz (legalábbis azok közül, akik nem utasítottak el).

Megjegyzés: Ha fordítva csinálod (a legrosszabb folyóirathoz adod le először a cikkedet), akkor ugyan soha nem fognak elutasítani, de így csak azt éred el, hogy minden cikked a világ leggyengébb folyóiratában fog megjelenni (ennyi erővel férjhez mehetsz a világ legiszákosabb férfiához is, aki részegen először kéri meg a kezédet....)

4i. Egy tudományos cikk felépítése (a)

Először írd meg a „tézist” = következtetést.
(és csak ha a tézis kész, akkor írd elé címet és cikket)

Cím: legyen rövid, de egyértelmű, ne legyen túl általános (kerüljük az „Anyagtudomány” című cikkek írását).

Szerzők: a lehetséges szerzők közül azok, akik az adott tézis megalkotásában szignifikáns szerepet vállaltak. A lehetséges szerzői funkciók: a koncepció elkészítése, a kutatói team tudományos menedzselése, irodalomkutatás, a tudáshiány feltárása, a hipotézis felállítása, a kísérleti terv elkészítése, a kísérletek végrehajtása, a kiegészítő vizsgálatok (SEM, TEM, XRD, ICP, stb...) elvégzése, modellkészítés, cikkírás, ábrák/táblázatok készítése, a cikk lektorálása. A rutin-jellegű kiegészítő méréseket (SEM, TEM, XRD, ICP) végzők mehetnek a Köszönetnyilvánításba is (erről a levelező szerzőnek a cikk leadása előtt minden potenciális szerzővel egyezségekre kell jutnia). Elsőszerző = a PhD hallgató, akinek ez a PhD disszertációjába kerül, utolsó szerző = kutatásvezető professzor = levelező szerző. Nem szerzők: miniszterelnök, az Ő felesége és összes gyereke és unokája és minisztere, rektor, dékán, tanszékvezető, pénzügyes, barátnő, anyós...

Munkahelyek (Affiliation): A szerzők munkahelye(i) címmel, a levelező szerzőnek e-mail cím is.

Levelező szerző (neve csillaggal * kiemelve): lehetőleg a kutatást vezető professzor, akinek neve van a főszerkesztő szemében (előző publikációk, bírálatok, konferencia plenáris előadások, stb..). Persze „egyszerűbb”, ha ezt a PhD hallgató csinálja, de ez jellemzően 1 Q-szint-esést jelent.

4j. Egy tudományos cikk felépítése (b)

Rövid összefoglalás (Abstract): fél-egy oldal. Nem az irodalmi összefoglalás és nem a bevezetés, hanem durr bele a közepébe: a tézis olvasmányosan; ha lehet, írd bele mindent, amiért a cikket érdemes elolvasni - pl. ha a cikkben valaminek a valamilyét mérted, akkor ne izgasd a tömeget, hanem írd be az absztraktba a végeredményt. Így az is hivatkozni fog rád, aki le se tudja tölteni a cikket. Kulcs-mondatok: „Here we show for the first time...”. Se hivatkozás, se egyenlet, se táblázat, se ábra. Csak latin betűk és arab számok, semmi egyéb szimbólum, de ha mégis, az latin betűkkel („Theta”).

Kulcs-szavak (Keywords): 3-6 db, pontosvesszővel elválasztva (;), amiből következtetni lehet a cikk témájára. Ma már nem sok értelme van (Google), de kötelező elem. Néhány folyóiratnak saját kulcs-szó listája van, csak abból lehet választani (a leadás megkezdése előtt ezt érdemes megnézni).

1. Bevezetés (Introduction). 1. mondat: „milyen érdekes ez a téma (hivatkozások)”. 2-16. mondatok: irodalmi áttekintés. 17-18. mondatok: a tudáshiány néven nevezése. 19. mondat: a cikk céljának megadása = a feltárt tudáshiány új (konkrétan megnevezett) tudással való kitöltése – legyen összhangban a tézissel = következtetésekkel és a rövid összefoglalóval.

4k. Egy tudományos cikk felépítése (c)

2. A felhasznált anyagok, eszközök, módszerek, eljárások részletes leírása (*Materials and Methods*): ez az a rész, ami a reprodukálhatóságot hivatott biztosítani. Olvassa el a haverod, és nyilatkozzon, hogy a leírtak alapján utánad tudná-e csinálni? Minden kis részlet fontos. Itt írd le a hibaanalízist is.

3. Primér kísérleti eredmények (*Primary experimental results*): a mért / megfigyelt eredmények száraz, de szuper-pontos leírása. Lehet benne táblázat, de csak a primér adatokkal. Lehet benne ábra, ha az priméren mért (pl. SEM felvétel, XRD spektrum).

4. Modellezés – tárgyalás – magyarázatok (*Modelling – Discussion*): itt értelmezzük a primér megfigyeléseket és itt is modellezünk. Lehetnek új táblázatok és ábrák, de már csak olyanok, amik nem a priméren megfigyelt mennyiségeket tartalmazzák. Ide való az irodalommal való összevetés. („**a jó folyóiratok komplett sztorikat publikálnak, nem számokat és nem fényképeket**”)

5. Következtetés (*Conclusions*) = tézis(ek), megszámozva, szárazon, nem szó szerint ugyanaz, mint az Abstract-ban, de lényegében persze ugyanaz.

4I. Egy tudományos cikk felépítése (d)

6. Köszönetnyilvánítás (Acknowledgement): mindenkinek, aki segített, de nem lett szerző + a finanszírozásért, feltüntetve a projekt sorszámát, ami fontos lesz a projekt elszámolásánál (barátnő és anyós itt sem).

7. Hivatkozások (References): „*Mi mindannyian óriások vállán állunk*” [Newton]”. Hivatkozz a nagy elődökre is, de preferáld a friss cikkeket (csak az tud visszahivatkozni, aki még él és még ugyanez a témája). Lehetsz kicsit patrióta is (0-nál több magyar vonatkozású hivatkozás, egy USA-kínai cikkben ez 50 % feletti). Maximum 20 % önhivatkozás. Formázás: mindenki másként csinálja (de vannak erre szoftverek – ez a PhD hallgató dolga).

8. Melléklet (Appendix): Bármi, ami nem kell közvetlenül a cikk megértéséhez, de segíti annak elfogadását (levezetés, + táblázat, +ábra). Veszély az elektronikus korban: nem lesz a cikk része, „Kiegészítő file” (Supplementary material) lesz belőle, ami elvileg letölthető, de ki fogja letölteni?

9. Táblázatok és ábrák listája,

10. Kiemelések (Highlights)

11. Grafikai összefoglaló (Graphical abstract)

12. Levél a Szerkesztőnek.

4m. Egy cikk leadása és nyomon követése

- 3. a kutatás lezárult, kész a tézis,
- 2. a folyóirat kiválasztva,
- 1. Letöltöttük az instrukciókat („Guide for Authors” + „ Guide for Reviewers”)
- 0. Cikk megírása lehetőleg 1 napon belül – a társszerzők egyetértése
- 1. Elektronikus benyújtás (submission)**
- 2. Asszisztens formálisan értékeli engem és etikai ellenőrzést végez plágium-szoftver segítségével (minimum 5 szó egyezés minimum 10 %),
- 3. Szerkesztő átnézi és kiadja bírálni,
- 4. Bírálathoz: rejection / major revision / minor revision, accept as it is.
- 5. Elutasítás (60 %): soha ne add fel és soha ne válaszolj – következő folyóirat.
- 6. Ha nem vagy elutasítva (40 %): Válaszlevél és korigált cikk
- 7. Elfogadás után: doi number, proofs, queries, open access, order reprints / offprints, page charge (article processing charge), order color in print, copyright transfer agreement, on-line version, tracking, advertising (Linkedin, conferences, e-mails, personal website).

4n. Cikkek bírálata (peer-review)

(nem „review paper” = áttekintő cikk)

- Levél a szerkesztőtől („Would you please review the following manuscript.... „): Accept / Deny (suggest another reviewer); If accept, download paper, keep deadline (2-4 weeks)
- Major decisions: 1). Does the paper fit the scope of the journal?
2). Is there any (self-) plagiarism?, 3). Are the claims good enough?
(specific + novel + proven + better?) If any answer is NO, then reject.
- If it is worth to publish, then suggest corrections (1-20),
- Minor revision: only formal suggestions (does not come back)
- Major revision: good experiments but poor model (will come back)
- Motiváció (minek is csinálom)? Hatásom van a tudomány fejlődésére, szívességet teszek egy folyóirat szerkesztőjének, először olvashatom a legújabb eredményeket (ötlet jöhet, de ne lopj!) + 1 hónap Scopus ingyenes előfizetés
- Én: heti 1 bírálathoz, 2-4 óra/bírálathoz
- Csak azt bírálok, amihez értek (vagy érteni akarok)

**Köszönöm a figyelmet
(az 5. előadás vége)**

Kaptay György (George)

kaptay@hotmail.com

+36 30 415 0002